Ministerie van Financiën

HEDEN I.V.M. VERZENDING NAAR DE COCO OP 25-03
TER BESLISSING
Aan
de minister

24/3

Generale Thesaurie
Directie Buitenlandse Financiële Betrekkingen

Persoonsgegevens

nota

Kamerbrief kabinetsinzet Commissiemededeling activatie nationale ontsnappingsclausule SGP

Datum
21 maart 2025

Notanummer
2025-0000085878

Bijlagen
1. Kamerbrieven kabinetsinzet Commissiemededeling activatie nationale ontsnappingsclausule SGP

Aanleiding

De Europese Commissie heeft op 19 maart 2025 een mededeling gepubliceerd over activatie van de nationale ontsnappingsclausule binnen de Europese begrotingsregels (Stabiliteits- en Groeipact, SGP). Met bijgevoegde Kamerbrief informeert u beide Kamers en schetst u de kabinetsinzet hieromtrent.

Beslispunten

- Graag uw akkoord op bijgevoegde Kamerbrief met kabinetsinzet ten aanzien van de mededeling van de Commissie voor activatie van de nationale ontsnappingsclausule binnen het SGP. Een definitieve versie ter ondertekening volgt nog na de CoCo.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

Kernpunten

- In de mededeling schetst de Commissie dat de nationale ontsnappings-clausule tijdelijk en gericht wordt geactiveerd voor een toename van defensie-uitgaven tot 1,5% bbp ten opzichte van 2021, gedurende een periode van vier jaar. Het SGP blijft van toepassing voor de overige uitgaven en schuldhoudbaarheidsrisico's worden meegewogen in de beoordeling of er sprake is van een buitensporig tekort.
- De Commissie roept geïnteresseerde lidstaten op om uiterlijk eind april 2025 (gecoördineerd) een aanvraag in te dienen voor activatie. De Commissie streeft er naar om in juni 2025 aanbevelingen aan de Raad te doen, op basis waarvan de Raad in juli aanbevelingen kan aannemen.
- Binnen de Raad is naar verwachting brede steun voor een tijdelijke en gerichte activatie van de nationale ontsnappingsclausule. In nagenoeg alle lidstaten vindt nog politieke besluitvorming plaats over het indienen van een aanvraag voor activatie. Op basis van een eerste indicatie zal naar verwachting het merendeel van de lidstaten een aanvraag indienen.
- In de Kamerbrief schetst u dat de mededeling moet aansluiten bij de kabinetsinzet gericht op tijdelijkheid, gerichtheid, schuldhoudbaarheid en financiële stabiliteit. Daarnaast benadrukt u dat het bestaande flexibiliteit betreft en dat het SGP overeind blijft, conform de Kamerbrief in reactie op motie Eerdmans.
- De Kamerbrief is ambtelijk afgestemd met AZ, BZ, DEF en EZ en wordt op 25 maart breder interdepartementaal afgestemd in de CoCo. Daarna wordt de

24/3

brief doorgeleid naar de MR op 28 maart, zodat het voor het commissiedebat Eurogroep/Ecofin op 2 april naar de Kamer kan worden verstuurd.

Toelichting

- De Commissie stelt dat activatie van de nationale ontsnappingsclausule naar schatting ruimte biedt voor 650 miljard euro aan nationale defensie-uitgaven[1].
- Activatie van de nationale ontsnappingsclausule is bestaande flexibiliteit binnen het SGP en past daarmee binnen bestaande wetgeving. Om die reden heeft Commissie een mededeling en geen wetgevend voorstel gepubliceerd.
- De Commissie onderstreept dat de nationale ontsnappingsclausule een transitie is naar structureel hogere defensie-uitgaven. De Commissie benadrukt de noodzaak dat lidstaten na de periode van vier jaar binnen hun nationale begrotingen moeten herprioriteren om de structurele verhoging van defensie-uitgaven te dekken.
- De toename van defensie-uitgaven wordt berekend ten opzichte van 2021 als referentiejaar, omdat dit het jaar is voorafgaand aan het begin van de uitzonderlijke omstandigheden als gevolg van de oorlog in Oekraïne. Door 2021 als referentiejaar te nemen, wordt ook rekening gehouden met lidstaten die reeds hun defensie-uitgaven hebben verhoogd.
- De Commissie gaat uit van de bestaande definitie van defensie-uitgaven volgens de internationale standaardclassificatie van nationale overheidsuitgaven (*Classification of Functions of Government*, COFOG). De COFOG-data zijn gebaseerd op nationale rekeningen en daarmee consistent met andere statistische data die worden gebruikt voor het begrotingstoezicht.

Communicatie
U heeft aangegeven niet voornemens te zijn om gebruik te maken van de ontsnappingsclausule. Voor de MR van 28 maart en het commissiedebat Eurogroep/Ecofin op 2 april worden aanvullende Q&A's voorbereid.

Politiek/bestuurlijke context
Bijgevoegde Kamerbrief is in lijn met de Kamerbrief in reactie op motie Eerdmans.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

[1] Deze berekening gaat ervanuit dat alle lidstaten 1,5% meer uitgeven aan defensie ten opzichte van het basispad.